

Den 10. september 2003 afgav jeg endelig rapport om min inspektion den 13. juni 2003 af rådhuset i Sorø Kommune. I rapporten bad jeg kommunen om udtalelser og om underretning mv. med hensyn til forskellige forhold.

Jeg modtog med breve af 19. december 2003 og 6. april 2004 kommunens udtalelser.

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad punkt 4.1. Ydre adgangsforhold, herunder handicapparkering

I den endelige rapport henstillede jeg til kommunen at undersøge om to handicapparkeringspladser levede op til nogle nærmere angivne krav, og for så vidt dette ikke var tilfældet, at bringe pladserne i overensstemmelse hermed. Jeg bad om underretning om hvad min henstilling gav anledning til.

Jeg udtalte endvidere at visse typer af handicaplifte kan sætte sig fast i den armering som fandtes på handicapparkeringspladserne, således at liften ikke kan slås helt ned. Dette kan vanskeliggøre eller umuliggøre anvendelsen af parkeringspladsen for handicappede med en sådan lift. Jeg udtalte at jeg gik ud fra at kommunen ville overveje at udskifte belægningen på handicapparkeringspladserne med en jævn belægning som ikke giver problemer for de nævnte typer af handicaplifte. Jeg bad om underretning om udfaldet af kommunens overvejelser.

Jeg udtalte endvidere om skiltningen til handicapparkeringspladser at det ikke var hensigtsmæssigt at f.eks. kørestolsbrugere som ankommer til rådhuset i egen bil for første gang, først efter at have parkeret gøres opmærksom på parkeringsforholdene. Jeg udtalte at jeg gik ud fra at kommunen ville opsætte skiltning på parkeringspladsen på rådhusets nordside om de særlige handicapparkeringspladser på den anden parkeringsplads (på sydsiden). Jeg bad om underretning når skiltningen er opsat.

Sorø Kommune har ved brev af 19. december 2003 oplyst at der er igangsat forbedringer i form af sammenlægning af fire parkeringspladser til to pladser og udskiftning af belægning til SF-sten. Kommunen oplyste videre at der er igangsat opsætning af henvisningsskilte og handicapparkeringsskilt.

Jeg går ud fra at de nævnte arbejder er gennemført, og jeg foretager ikke yderligere vedrørende spørgsmålet.

Ad punkt 4.2.1. Indgangen mod syd

I den endelige rapport er anført følgende:

”I vindfanget mellem de to skydedøre er gulvet dækket helt af en smudsmåtte. Der er tale om en kokosmåtte.

Smudsmåtten er ikke egnet til kørsel med kørestol. Dansk Center for Tilgængelighed anbefaler at man ikke anvender kokosmætter. Dels giver måtten kørestolen ekstra modstand, dels har kørestole en tendens til at trække til siden under kørsel på måtter af denne type. Kommunens repræsentanter tilkendegav under inspektionen at kommunen ville udskifte måtten med en ny som opfylder behovet for smudsopsamling og samtidig er egnet til kørsel med kørestol. Jeg foretager på denne baggrund ikke mere vedrørende måtten.”

I brev af 19. december 2003 har kommunen oplyst at kommunen har igangsat udskiftning af gulvbelægningen til klinker samt magnetmåtte.

Jeg har noteret mig det oplyste.

I den endelige rapport er endvidere anført følgende:

”Inden for indgangen er opsat et gult skilt med hvid tekst og piktogram der blandt andet henviser til informationsskranken. Skilte i denne udformning ses flere steder på rådhuset.

På en skillevej over for indgangen er desuden opsat et oversigtskort over placeringen af kommunens administrationsgrene på rådhuset.

...

Skilte og tavler bør af hensyn til svagsynede være udført med en grundfarve som står i kontrast til væggen eller baggrunden. Samtidig bør farverne på bogstaverne stå i kontrast til grundfarven på tavlen. Skilte som det beskrevne er vanskelige at se på længere afstand, og læsbarheden er ikke optimal og er afhængig af afstand og lysvinkel. Dette er uhensigtsmæssigt. Kommunen har, så vidt jeg forstod under inspektionen, overvejet at udskifte skiltningen på rådhuset. Jeg går ud fra at kommunen vil fremskynde disse overvejelser og tage hensynet til svagsynede i betragtning ved sine overvejelser. Jeg beder kommunen om underretning om hvad overvejelserne giver anledning til.”

Sorø Kommune har ved brev af 6. april 2004 oplyst at kommunen snarest vil opstille skilte og tavler som er illustreret ved en række bilag. Skiltene og tavlerne er på forsiden sølvmetallic, blå og grå med henholdsvis hvid tekst på blå baggrund og blå tekst på grå baggrund.

Jeg har ikke besigtiget de nye skilte i deres virkelige omgivelser, men må lægge til grund at skiltene er væsentligt lettere at læse også for svagsynede. Jeg foretager på denne baggrund ikke mere vedrørende spørgsmålet.

Ad punkt 4.2.2. Indgangen mod nord

I den endelige rapport er anført følgende:

”Indgangen består af to sæt dobbelte indfattede glasdøre. Dørene er brede. For at komme ind i vindfanget er det kun nødvendigt at åbne den ene dør. Døren åbner udad og er forholdsvis tung. Til venstre for indgangen er placeret et kaldeanlæg gennem hvilket man kan komme i kontakt med personalet ved den nærliggende skranke. Personalet vil således kunne tilkaldes af besøgende som ikke kan få døren op. Den inderste dør åbner indad og er knap så tung som døren ud til parkeringspladsen.

En del kørestolsbrugere og andre handicappede vil have vanskeligt ved at åbne dørene ved egen kraft. En del handicappede vil slet ikke kunne åbne dørene ved egen kraft. Dansk Center for Tilgængelighed anbefaler at alle

typer manuelt betjente døre skal kunne åbnes ved hjælp af en trækraft på højst 2,5 kilo.

Under hensyn til at denne indgang kun er sekundær (i hvert fald for handicappede som er blevet gjort opmærksom herpå), og til at der er et kaldeanlæg, foretager jeg ikke yderligere vedrørende døren. Jeg går dog ud fra at kommunen vil undersøge om døren kan justeres således at den kan åbnes ved en lettere trækraft end nu.”

Kommunen har ved brev af 6. april 2004 oplyst at det ikke er muligt at overholde Dansk Center for Tilgængeligheds anbefaling vedrørende nødvendig trækraft for døren ved indgang nord. Kommunen har henledt opmærksomheden på at der til venstre for døren er placeret et samtaleanlæg gennem hvilket man kan komme i kontakt med personalet ved den nærliggende skranke. Personalet vil således kunne tilkaldes af besøgende som ikke kan åbne døren.

Jeg har noteret mig det oplyste og foretager ikke yderligere vedrørende spørgsmålet.

I den endelige rapport er videre anført følgende:

”Mellem dørene er et stort vindfang. I vindfanget mellem de to døre er gulvet dækket helt af en smudsmåtte. Der er tale om en kokosmåtte.

Jeg henviser til det som jeg har anført om måtten under punkt 4.2.1. Jeg går ud fra at kommunen også her vil udskifte måtten, og jeg foretager på denne baggrund ikke mere vedrørende måtten.”

I brev af 19. december 2003 har kommunen oplyst at kommunen har igangsat udskiftning af gulvbelægningen til klinker samt magnetmåtte.

Jeg har noteret mig det oplyste og foretager ikke yderligere vedrørende spørgsmålet.

Ad punkt 4.3.1. Informationsskranken ved indgangene

I den endelige rapport er anført følgende:

”Foran skranken, som er placeret mellem to søjler, er et venteområde med sofaborde og stole. Området mellem venteområdet og skranken fungerer til-lige som gangareal. Der er opstillet grønne planter i store pletter i gangarealet.

Nogle af blomsterne var opstillet i den naturlige ledelinje på gangarealet som svagsynede og blinde normalt vil følge. Dette er ikke hensigtsmæssigt. Jeg går ud fra at kommunen vil overveje en anden placering af disse blomster. Jeg beder om underretning om hvad kommunens overvejelser giver anledning til.”

Kommunen har ved brev af 6. april 2004 oplyst at de opstillede blomster er rykket ind mod vinduerne således at de ikke længere står i gangarealet.

Jeg har noteret mig det oplyste og foretager ikke yderligere vedrørende spørgsmålet.

Ad punkt 4.4. Elevator og trappe

I den endelige rapport er anført følgende:

”Rådhuset har en elevator som er placeret i nærheden af de to indgange der er omtalt ovenfor. Elevatorens kaldeknop er placeret på indersiden af dørkarmen. Knappen har baggrundslys.

Døren til elevatoren, som er en ståldør, åbner udad. Døren åbnes manuelt. Den er forholdsvis tung.

Jeg henviser til mine bemærkninger under punkt 4.2.2. om den trækraft der kræves for at åbne døre. Jeg henstiller til kommunen at undersøge mulighederne for at gøre døren lettere at åbne. Jeg beder om underretning om hvad min henstilling giver anledning til.”

Kommunen har ved brev af 6. april 2004 oplyst at det ikke er muligt at overholde Dansk Center for Tilgængeligheds anbefaling vedrørende nødvendig trækraft. Kommunen har desuden oplyst at personalet vil hjælpe den besøgende hvis denne skal bruge elevator.

Jeg har noteret mig det oplyste og foretager ikke yderligere vedrørende spørgsmålet.

I den endelige rapport er videre anført følgende:

”Elevatorens indvendige knapper er placeret i et lodret panel. Den øverste knap er placeret ca. 130 cm over gulvet. Etageknapperne er placeret øverst, dvs. under f.eks. nødknappen.

...

Dansk Center for Tilgængelighed anbefaler at betjeningsknapper i elevatorer sættes op i et vandret panel i en højde på 0,9-1,2 meter over gulvet. Panelet bør placeres midtfor på langsirens væg. Centeret anbefaler yderligere at betjeningsknapper i elevatorer er ophøjede, og at det kan ses, høres og føles når de aktiveres. Tekst og tal skal efter centerets anbefalinger være udformet i relief og anbringes så nær på knapperne som muligt, men ikke på selve knapperne.

Jeg henstiller til kommunen at elevatorens betjeningspanel indrettes som anbefalet af Dansk Center for Tilgængelighed med hensyn til knappernes placering og udformning, herunder med hensyn til synlighed for svagsynede og blinde. Jeg beder om underretning om hvad min henstilling giver anledning til.”

Kommunen har ved brev af 6. april 2004 oplyst følgende:

”Vedrørende placering af betjeningspanel er det kun knappen til 1. sal der er placeret ca. 130 cm over gulv. De andre knapper følger centerets anbefalinger vedrørende: ophøjede, kan ses, høres og føles samt tekst og tal er udformet i relief og anbragt så nær knapperne som muligt. Kommunen foretager sig ikke mere.”

Jeg går på baggrund af det oplyste ud fra at elevatorens betjeningspanel i alt væsentligt allerede lever op til centerets anbefalinger herunder vedrørende knappernes placering i højden. Jeg går ud fra at kommunen i forbindelse med en eventuel fremtidig renovering eller udskiftning af elevatoren vil sikre at betjeningspanelet fuldt ud lever op til de nævnte anbefalinger. Jeg foretager på denne baggrund ikke yderligere vedrørende spørgsmålet.

Ad punkt 4.5.1. Handicaptoliet i stuen

I den endelige rapport er anført følgende:

”Handicaptoliet ligger i forbindelse med modtagelsesområdet i børne- og kulturafdelingen. Foran selve toiletrummet er et mindre rum med blandt andet en håndvask og et spejl. Der er lås på såvel døren til selve toiletrummet som til døren til det nævnte mindre rum.

...

Selve toiletrummet er forholdsvis småt til brug for kørestolsbrugere. Afstanden mellem toiletkummen og væggen foran blev målt til ca. 140 cm.

Toiletrummet er indrettet med toiletkumme med forhøjet sæde, armstøtter, håndvask med betjeningsvenligt armatur og et spejl. Spejlet hænger forholdsvis højt placeret for kørestolsbrugere. Der er desuden et askebæger, en sæbedispenser, en papirhåndklædeholder og en beholder til affald.

Bygningsreglement 1995, kapitel 4.4.1, stk. 4, er sålydende:

’På de etager i en bygning, hvor der indrettes wc-rum, som er offentlig tilgængelige eller er til brug for andre personer end de i bygningen beskæftigede, skal mindst et af disse rum have adgangsforhold og være indrettet, så det kan anvendes af personer i kørestol.’

Dansk Center for Tilgængelighed anbefaler blandt andet at toiletrum skal have et frit manøvreareal på mindst 1,5 meter i diameter, at der skal være mindst 0,9 meter fri plads på den side der er modsat håndvasken, og mindst 1,5 meter fri plads foran wc’ets forkant. Centeret anbefaler videre at overkanten på håndvasken skal være 0,78-0,80 meter over gulv, at håndklæder skal have betjeningshøjder på henholdsvis 0,9 og 1,2 meters højde og skal kunne nås af brugere der befinder sig foran håndvasken eller sidder på wc’et, og at underkant på spejl placeres 0,9 meter over gulv.

Toilettet lever ikke op til disse anbefalinger. Kommunens repræsentanter tilkendegav under inspektionen at kommunen ville nedrive skillevæggen mellem de to beskrevne rum og derved etablere et større samlet handicaptoliet.

Jeg går ud fra at kommunen i forbindelse hermed vil gennemgå udstyrets placering. Jeg foretager på denne baggrund ikke yderligere vedrørende handicaptoliet. Jeg beder dog kommunen om underretning når etablering af et forbedret handicaptoliet er sket.”

I brev af 19. december 2003 har kommunen oplyst at kommunen har igangsat nedrivning af væg mellem forrum og toilet.

Kommunen har desuden ved brev af 6. april 2004 oplyst at kommunen opsætter et spejl med underkant 90 cm over gulv. Kommunen har oplyst at toilettet overholder de øvrige mål efter nedrivning af væg. Kommunen har vedlagt et billede med målangivelser til illustration heraf.

Jeg har noteret mig det oplyste og foretager ikke yderligere vedrørende spørgsmålet.

Ad punkt 4.5.2. Toilettet på 1. sal

I den endelige rapport er anført følgende:

”Toilettet på 1. sal som er omtalt ovenfor, er lidt større end rådhusets øvrige (almindelige) toiletter med undtagelse af handicaptoiletet i stuen. Døren til toiletrummet åbner indad, og vendepladsen foran toiletkummen er ca. 120 cm. Toilettet er ikke markeret som et handicaptoilet med skilte eller lignende.

Toilettet er i sin nuværende størrelse og indretning ikke fuldt ud egnet til handicappede. Jeg forstår at kommunen foretrækker at forbedre toilettet i stuen og henvise handicappede hertil frem for at ombygge toilettet på 1. sal. Jeg går ud fra at kommunen i forlængelse heraf vil sørge for en klar og tydelig skiltning som henviser handicappede på 1. sal til toilettet i stuen, herunder ved at henvise til elevatoren. Jeg beder kommunen om at oplyse når skiltningen er på plads.”

Kommunen har ved brev af 19. december 2003 oplyst at døren til toilettet vendes.

Kommunen har desuden ved brev af 6. april 2004 oplyst at kommunen snarest vil opstille skilte og tavler som er illustreret ved en række bilag, jf. ovenfor. Jeg går ud fra at dette også omfatter skiltning som henviser til handicaptoiletet i stuen.

Jeg har noteret mig det oplyste og foretager ikke yderligere vedrørende spørgsmålet.

Ad punkt 4.5. Byrådssalen

I den endelige rapport er anført følgende:

”Byrådssalen befinder sig på 1. sal i en ældre bygning. Der er adgang til salen via en trappe hele vejen fra stueplan eller via en trappe med fire trin fra 1. sal i de nyere bygninger. I nærheden af trappen befinder sig en transportabel rampe som kan lægges ned over trappen. Det bliver derved muligt at hjælpe en kørestolsbruger op og ned ad trappen. En kørestolsbruger kan naturligvis ikke montere rampen selv og kan heller ikke benytte rampen alene når den er monteret, på grund af rampens hældningsgrad og det korte tilkørselsstykke foran rampen. Når rampen ligger på trappen, er det vanskeligt for ikke-handicappede at benytte trappen.

...

Det er urimeligt at adgangen til byrådssalen er så besværlig for kørestolsbrugere som tilfældet er. Selv om det er muligt at etablere adgang til byrådssalen, er det forbundet med betydelige vanskeligheder, og kørestolsbrugere kan derved opleve at føle sig til besvær hvilket kan afholde kørestolsbrugere fra at møde op til byrådsmøderne. Lokaler som byrådssalen hvor folkestyret aktivt udfoldes, bør være reelt tilgængelige for alle handicappede. Jeg henviser i denne forbindelse til (princippet i) kommunestyrelseslovens § 10 hvorefter kommunalbestyrelsens møder er offentlige.

Jeg forstod at kommunens repræsentanter var enige med mig i disse synspunkter, og kommunens repræsentanter tilkendegav at ville sørge for at der bliver etableret en trappelift. Jeg beder kommunen om underretning når trappeliften er etableret.

Fra en repos er der adgang til selve byrådssalen gennem en døråbning. Dørtrinnet er ca. 3,5 cm højt.

Dansk Center for Tilgængelighed anbefaler at bundstykker (dørtrin) bør udføres forsænkede med 'fjedrende' bundstykker der trykkes ned af kørestolens vægt, eller helt udelades. Såfremt bundstykke findes nødvendigt, bør det højst være 25 mm højt, helst kun 15-20 mm, og udføres med affasede kanter. Jeg forstod på kommunens repræsentanter at dørtrinnets betydning for tilgængeligheden vil blive overvejet i forbindelse med etablering af trappeliften. Jeg foretager derfor ikke mere vedrørende dørtrinnet. Jeg beder dog om underretning om hvad kommunen foretager sig med hensyn til dørtrinnet.”

Kommunen har ved brev af 19. december 2003 oplyst at kommunen afventer strukturkommissionens udmelding vedrørende eventuelle kommunesammenlægninger før disse mere omfattende og bekostelige arbejder iværksættes.

Jeg går ud fra at det oplyste indebærer at kommunen vil iværksætte etablering af trappelift såfremt kommunens byrådssal fortsat skal anvendes som sådan efter den planlagte kommunalreform. Jeg beder om underretning hvis der træffes beslutning om ikke længere at anvende byrådssalen til byrådets møder eller i modsat fald når trappeliften er etableret. Min anmodning gælder også det nævnte dørtrin.

5. Opfølgning

Jeg betragter herefter min inspektion af Sorø Kommune som afsluttet. Jeg afventer dog, som det fremgår ovenfor, kommunens underretning vedrørende adgangsforholdene til byrådssalen.

6. Underretning

Denne rapport sendes til Sorø Kommune, Dansk Center for Tilgængelighed, Center for Ligebehandling af Handicappede, Erhvervs- og Boligstyrelsen og Folketingets Retsudvalg.

Lennart Frandsen
Inspektionschef